

त्रित आस्यः। पवमानः सोमः। गायत्री

प्र सोमासो विपश्चितोऽपां न यन्त्यूर्मयः। वनानि महिषा इव ॥ ९.०३३.०१

विपश्चितः- विद्वांसः। सोमासः- रसाः। अपां न उर्मयः- उदकतरङ्गा इव। वनानि- अरण्यानि।

महिषा इव- महान्तो मृगा इव। प्र- प्रकर्षेण। यन्ति- गच्छन्ति ॥१॥

अभि द्रोणानि बभ्रवः शुक्रा ऋतस्य धारया। वाजं गोमन्तमक्षरन् ॥ ९.०३३.०२

बभ्रवः- दीप्ताः सोमाः। शुक्राः- शुद्धाः। ऋतस्य धारया- प्रकृतिनियत्याख्यसत्यधारया। द्रोणानि-

पात्राणि प्रतीकभूतानि वा। अभि- आभिमुख्येन। गोमन्तम्- चित्किरणवतीम्। वाजम्- संपदम्।

अक्षरन्- प्रस्रवन्ति ॥२॥

सुता इन्द्राय वायवे वरुणाय मरुद्भ्यः। सोमा अर्षन्ति विष्णवे ॥ ९.०३३.०३

इन्द्राय- ईशनाधिदैवताय। वायवे- प्राणाय। वरुणाय- ऋताधिदैवताय। मरुद्भ्यः-

प्राणविभागेभ्यः। विष्णवे- व्याप्तायान्तर्यामिणे दैवताय। सुताः- निष्पन्नाः। सोमाः- रसाः।

अर्षन्ति- गच्छन्ति ॥३॥

तिस्त्रो वाच उदीरते गावो मिमन्ति धेनवः। हरिरिति कनिक्रदत् ॥ ९.०३३.०४

धेनवः- प्रीणयन्तः। गावः- चित्किरणाः। तिस्रः वाचः- पश्यन्ती मध्यमा वैखरीति तिस्रः वचः।

उदीरते- उद्गमयन्ति। मिमन्ति- शब्दं कुर्वन्ति। हरिः- आकर्षकः सोमः। कनिक्रदत्- शब्दयन्।

एति- गच्छति ॥४॥

अभि ब्रह्मीरनूषत यहीर्ऋतस्य मातरः। मर्मृज्यन्ते दिवः शिशुम् ॥ ९.०३३.०५

ऋतस्य मातरः- प्रकृतिनियतिभूतसत्यस्य जनन्यः । ब्रह्मीः- मन्त्रसंबद्धाः । यद्मीः- महत्य आपः ।
अभि- आभिमुख्येन । अनूषत- सोमं स्तुवन्ति । दिवः शिशुम्- चिदाकाशजम् । मर्मज्यन्ते-
शोधयन्ति ॥५॥

रायः समुद्राँश्चतुरोऽस्मभ्यं सोम विश्वतः । आ पवस्व सहस्रिणः ॥ ९.०३३.०६

सोम- रस । अस्मभ्यम्- नः । विश्वतः- सर्वतः । सहस्रिणः- अनन्ताः । चतुरः समुद्रान् रायः-
चतुःसमुद्रस्थसंपदः । आ- समन्तात् । पवस्व- क्षर । चत्वारः समुद्राः भूमण्डलस्य परितः
स्थितान्युदकानि । आध्यात्मिके चतुर्षु दिक्षु स्थितजीवोदकानि ॥६॥